

Het was bij een eerder bescheiden presentatie van haar werk bij WARP in Sint-Niklaas dat ik kennis maakte met Sarah De Vos (°1985). Het was vooral de blik in een schilderij die me trof, ik kende die blik en ik kende de afgebeelde dame. Niet persoonlijk, of toch, de dame waarvan sprake was Victorine Meurent, de naakte vrouw in *Le déjeuner sur l'herbe* van Edouard Manet. Meteen was Sarah De Vos voor mij geen onbekende meer.

Sarah De Vos

Donkere spiegels en bloemen van vergetelheid

Kunstenaar worden

“Voor mij was het al vroeg – vanaf mijn vier jaar – heel duidelijk dat ik kunstenaar zou worden. Ik schreef het al in de poëzie van mijn vriendjes. Ik zat met Rinus Van de Velde samen in de lagere school en later in de humaniora in het Sint-Albertuscollege.” Ze volgde tekenschool want tekenen deed ze eigenlijk altijd. Na een paar jaar in het secundair kunstonderwijs trok ze naar Sint-Lucas Antwerpen. Daar volgde ze schilderkunst. “Ik kreeg er les van Joris Ghekiere (1955-2016), dat is voor mij nog altijd mijn grote voorbeeld en dat zie je ook wel, hij begreep mij en ik bewonder zijn werk.”

Tijdens haar studententijd neemt ze deel aan de eerste editie van *Canvascollectie*, een initiatief van de VRT. Haar werk wordt geselecteerd en als cover gebruikt voor de catalogus. Ze kon al haar eerste werken verkopen toen ze nog studente was. Ze beslist om geen lerarenopleiding te volgen, maar wel te solliciteren voor een postgraduaat in De Ateliers in Amsterdam. Ze wordt er aanvaard en blijft er van 2009 tot 2011. “De Ateliers zijn vooral gefocust op echt atelierwerk maar elke dinsdag komen er kunstenaars en curatoren langs. Zo kwam Marlene Dumas (°1953) elke week, maar ook Dominic van den Boogerd (°1959), kunstcriticus en de toenmalige directeur. Talloze kunstenaars kwamen op bezoek zoals Rob Birza (°1962) en Johannes Kahrs (°1965). Ik heb daar met hem een heel belangrijk gesprek gehad.”

In De Ateliers ben je een tweetal jaar te gast, samen met een twintigtal andere kunstenaars en er is ook een ontwikkelingsbeurs van de Vlaamse Gemeenschap. Zo kon Sarah De Vos gestaag verder werken zonder financiële druk. Het gezelschap is zeer internationaal en er worden interessante banden gesmeed. “Ik heb een solotentoonstelling gekregen in de Nederlandsche Bank. Die had werk van me aangekocht en ik stond echt klaar om te springen, maar dan hebben we besloten om kindjes

Sarah De Vos, <https://www.youtube.com/watch?v=3xBGF8H3bQ4>, 2017, olieverf en epoxy op hout, 90 x 60 cm

Sarah De Vos, *We are partial to this partial light*, 2019, olieverf en epoxy op hout, 83 x 83 cm

te krijgen.” Het moederschap zet de zaken voor een aantal jaren on hold en ze heeft nu een beetje het gevoel van opnieuw begonnen te zijn.

Na haar studies was Sarah De Vos samen met tal van collega's in het Leuvense op zoek naar een betaalbare plek om te werken en werd ze medeoprichtster van Batiment A waar ze gedurende zeven jaar in een leegstaand pand van de Regie der Gebouwen heeft kunnen werken. Het gebouw is nu verkocht en ze heeft voor haar atelier onderdak gevonden bij Cas-co, een autonome vzw en een initiatief dat door diverse partners mee vanuit de overheid is opgezet met dezelfde doelstellingen: onderdak geven aan mensen uit de creatieve sector om er te kunnen werken, maar even belangrijk om er gelijkgestemden te ontmoeten. Het kunstenaarschap is een eenzaam beroep.

Onze omgang met beelden

Over haar werk zegt Sarah De Vos: “Ik maak schilderijen, ze hebben allemaal een klassieke opbouw volgens de traditionele schilderkunst met olieverf op paneel of op doek, maar dan ben ik toch steeds op zoek om dat in te haken bij een hedendaagse beeldtaal, beeldencultuur. Het werk dat je bij WARP zag is eigenlijk een selfie van de muze in *Le déjeuner sur l'herbe* en daarmee een knipoog naar de manier waarop we vandaag met beelden omgaan, het toe-eigenen, het copy-pasten, het sharen en liken zonder enige gêne. Dat is toch echt wel deel van mijn generatie. Het beeld is klassiek geschilderd maar daarna overgoten met epoxy.” Hierdoor ontstaat er een zekere reflectie. Wie het bekijkt komt zichzelf als toeschouwer tegen in het beeld. Van dat beeld heeft ze een aantal uitsneden gemaakt, details

uitvergroot waardoor een reeks werken ontstond die eigenlijk gaan over het kijken, hoe we in schermen zijn gaan denken.

“Ik schilder eigenlijk in albums, ik voel me heel sterk een muzikant. Mijn schilderijen zijn als nummers: sommige zijn singles, andere zitten eerder in een sfeer van een album en sommige zijn al een voorloper van een volgend album. Dat groeit zo organisch en als ik een reeks af heb, probeer ik dat te presenteren als een conceptalbum. Voor mij is het door de uitgave van mijn boek, en door het terugblikken daarbij, heel duidelijk geworden dat het zo groeit.” Wie haar boek inkijkt of haar website bezoekt, zal die albumstructuur moeiteloos terugvinden.

Sarah De Vos: “Ik heb het heel veel in mijn werk dat er intertekstualiteit optreedt, de werken spreken met elkaar en hebben op zichzelf heel wat waar ze naar verwijzen, waardoor nieuwe verhalen ontstaan. Het is als samplen.”

“In mijn boek worden op het einde de verschillende albums in zwart-wit als een catalogue raisonné gepresenteerd. Daarin zie je alles wat ik in de voorbije twintig jaar heb bijeen geschilderd met ook alle B-kantjes van de albums, iets wat niet altijd de CD haalt, maar dat wel belangrijk is voor de evolutie van het schilderproces en het onderzoek. Doordat het zwart-witfoto's zijn kan je heel goed het licht-donkercontrast zien en dat is erg belangrijk in mijn werk.”

Kijken en zien

Het kijken is primordiaal bij het beschouwen van haar werk. In haar studio hangt op het moment van mijn bezoek een intrigerende reeks ogen. Het blijken wel degelijk schilderijen te zijn. Ze zijn verbluffend. Het is een reeks die ze zal presenteren onder de titel *Tutorial*. Ze zijn gebaseerd op een Youtube-filmpje dat je leert om goed te maquilleren. Sarah De Vos: “Het idee is om een sequentie te tonen van een ongeschminkt oog tot een volledig opgemaakt oog. Ze moeten in een horizontale lijn worden opgehangen om op die manier een filmisch effect te genereren. Het begint bij een amorfe anemoon en volgt de evolutie naar een havikachtig vogeloog. Boeiend vind ik dat het iets heel banaals is, zeer toegankelijk, een schoonheid heeft waardoor de toeschouwer op een gemakkelijke manier betrokken wordt bij

“Het kijken is bij mij zeer intens en ik ben er voortdurend mee bezig. Het gaat over schilderkunst, over licht en donker, over wat je laat zien of niet zien.”

het werk, maar dat er dan een tweede niveau ontstaat waarbij je gaat nadenken. Het is een vrouwenoog dat helemaal verandert, het is iets wat vrouwen dagelijks doen, terwijl het helemaal niet zo onschuldig is. Daarnaast heb je het kijken van de toeschouwer naar het kijken in het werk, er ontstaat daardoor een soort relatie tussen werk, toeschouwer en kunstenaar. Het kijken is bij mij zeer intens en ik ben er voortdurend mee bezig. Het gaat over schilderkunst, over licht en donker, over wat je laat zien of niet zien. Schminken is ook schilderen."

Confrontatie en dialoog

We staan stil bij een schilderij dat Sarah De Vos maakte voor haar album *Slow Club*. "Het was een villa uit de belle époque in Namen en ik had op de inkom die titel geschreven: 'slow' van vertragen maar ook van intiem dansen. Het grappige was dat de buurtbewoners dachten dat er in die deftige buurt een huis van plezier zou komen. Heel anders reageerden de bezoekers

aan het huis, die dachten dat het deel uitmaakte van de villa." Ze had een schilderij gemaakt van de vloer die in het huis heel aanwezig is. Wie binnenkwam werd dus zowel met de vloer als met het beeld ervan geconfronteerd. Dat veroorzaakte bij de bezoeker meteen de geschikte instelling. Meta-kijken noemt ze dat en ze vergelijkt het met de sfeer in de films van David Lynch ('946), alsof je in een droomrealiteit binnenstapt. De tentoonstelling was helemaal opgebouwd met schilderijen die gemaakt waren voor het tonen in die villa. "Dat bedoel ik met een conceptalbum, je kan echt een hele sfeer neerzetten." De schilderijen zijn van zeer diverse formaten en onderwerpen maar passen geheel in die sfeer, laten toe om een verhaal te vertellen en te ervaren. In een aanpalende kamer hing slechts één werk, het werk dat in het atelier ook mijn aandacht trok. Het stelt een struik rododendrons voor, ze heeft er de titel *L'Origine* aan gegeven. Het hing in de kamer met zicht op een bos met rododendrons.

Sarah De Vos, *There were flowers that were dry sittin, on the dresser She asked me where they're from, I said "a place I don't remember"*, 2021, olieverf op hout, studio view Cas-co

There

Sarah De Vos, Eglomise Series - *Sunset*, 2018, olieverf op glas, elk werk 70 x 85 cm

Sarah De Vos, *L'Origine*, 2021, olieverf op doek, 125 x 175 cm

Sarah De Vos schuwt het experiment niet. Ze is een gedreven onderzoekster en ze beproeft diverse technieken en werkmethoden. Zo maakte ze een aantal achterglasschilderingen (ook 'églomisé' genoemd). Het is een bijzondere techniek waar je in feite omgekeerd moet denken en de achtergrond pas het laatst schildert. Werken met olieverf op glas is echt niet eenvoudig, ze heeft het werk dan op de achterkant verzegeld met epoxy zodat er een beschermende schil over ligt. "Eglomisé was voor mij het perfecte glacis, maar na dat onderzoek voelde ik toch dat ik de huid met epoxy eigenlijk nog iets boeiender vond." (Het is ook zo dat een achterglasschildering vlakker oogt, afstandelijker over komt.) Ze bewerkt haar schilderijen zoals gezegd met epoxy maar experimenteert ook daarmee. Aan de kunsthars kunnen pigmenten toegevoegd worden zodat er een 'dégradé' kan ontstaan die over het schilderij wordt gelegd. Dat geeft soms bijzonder intrigerende en oogstrelende resultaten. Sinds de lockdown heeft ze de epoxy even terzijde gelegd, ze wou de verf zelf terug laten spreken.

Sarah De Vos, *A little jiving on a Saturday night*, 2021, olieverf op hout, 30 x 50 cm

Sterren en bloemen

Op het moment van onze ontmoeting heeft Sarah De Vos een reeks af met kleiner werk dat bloemen als onderwerp heeft. "Ik ben hiervoor vertrokken van een lied waarbij ik de zin hoor:

*There were flowers that were dry
Sittin' on the dresser
She asked me where they're from
I said: "A place I don't remember"*

"Die poëzie van Lana Del Rey doet je denken aan droge bloemen, maar het zijn eigenlijk papieren bloemen die ik gemaakt heb voor mijn kinderen op het strand, wat je sowieso catapulteert naar kinder- en jeugdherinneringen." Soms zijn die herinneringen wat vervaagd en dat laat zich ook voelen in de schilderijen zelf.

Ze werkt nu aan een kleine reeks onder de titel *Four stars out of five* voor de Wunderwall bij galerie Sofie Van de Velde. Ze is de mensen die sterretjes uitdelen hiermee te vlug af, het is een vier op vijf. Het zegt iets over de druk en de verwachtingen binnen het kunstwereldje. Het is een vorm van relativeren, maar wel bewust van het feit dat ze er ook zelf aan meedoet.

Het valt me op hoe doordacht en volwassen deze kunstenaars met haar werk omgaat. Ze is gedecideerd maar niet pretentief, ze weet gewoon waarmee ze bezig is. Op de Wunderwall komt ook werk dat heet *I should think about a marketing strategy*, het is een knipoog naar het werk van Dirk Braeckman (°1958) en evenzeer naar dat van Joris Ghekiere. Het toont het haar van Billie Eilish (°2001), een Amerikaanse singer-songwriter die op een bepaald moment haar haar blond geveerd heeft wat op twitter een storm aan reacties ontketende. Titels zijn zeker niet onbelangrijk bij Sarah De Vos. Een ander werk verwijst naar de creatie van Adam in de Sixtijnse kapel en krijgt als titel *A little jiving on a Saturday night*, het amusement van de man op zaterdagavond. Handen komen trouwens veel terug in haar werk, ze vindt die een soort portretten. En ze wijst me er op dat geplooid papier zoals origami ook wel vaak in haar werk te zien is. Een vlak oppervlak wordt tot drie dimensies omgevormd en dat is een beetje wat in de schilderkunst gesuggereerd wordt.

Werk van Sarah De Vos werd aangekocht door Mu.ZEE in Oostende en zal op diverse plekken te zien zijn in tentoonstellingen. Het is iets om met belangstelling naar uit te kijken.

DAAN RAU

INFO met werk van Sarah De Vos: 27 januari-1 mei 2022 in Wilfordkaai 10; Temse (curator Marc Ruyters) – 27 februari-17 april 2022 in Emergent, Veurne – 26 mei-19 juni 2022, Wunderwall,, galerie Sofie Van de Velde, Antwerpen – Publicatie: Sarah De Vos (2021) – Website: www.sarahdevos.be